

Seminar: Decentralizacija kulturne politike u Republici Hrvatskoj u europskom kontekstu

U Splitu je 13. i 14. ožujka 2008. održan međunarodni znanstveni-stručni skup o aktualnim temama decentralizacije/dekoncentracije kulturne politike u organizaciji Sveučilišta u Splitu, Ureda državne uprave u Splitskoj-dalmatinskoj županiji (SDŽ), Ekonomskog fakulteta u Splitu, Pravnog fakulteta u Splitu i Centra za europsku dokumentaciju i istraživanje Robert Schuman. Skup je održan pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i Središnjeg ureda državne uprave, dok su suorganizatori bili Splitsko-dalmatinska županija, Grad Split, Akademija za lokalnu demokraciju, Hrvatski zavod za norme i Europska mreža centara za obrazovanje kulturnih djelatnika. Tema skupa bila je decentralizacija kulturne politike u Republici Hrvatskoj u europskom kontekstu, s posebnim osvrtom na pravni aspekt, ekonomski aspekt (odnos državnog i lokalnog proračuna), modele nekih europskih država (komparativni pristup), odnos i ulogu državne uprave, lokalnih samouprava i kulturnih politika, civilnog društva, umjetničkog i kulturnog obrazovanja.

Svečano otvaranje seminara održano je u auli Ekonomskog fakulteta u Splitu uz pozdravnu riječ domaćina, organizatora, pokrovitelja i suorganizatora. Sudionicima savjetovanja obratili su se: mr. sc. Nansi Ivanišević, predsjednica Organizacijskog odbora, voditeljica Odsjeka za prosvjetu, kulturu i šport u Uredu državne uprave u SDŽ, prof. dr. sc. Zlatan Reić, dekan Ekonomskog fakulteta u Splitu, doc. dr. sc. Željko Radić, prodekan Pravnog fakulteta u Splitu, dr. sc. Branko Bošnjak, privremeni ravnatelj Akademije lokalne demokracije, mr. sc. Zoran Pičuljan, zamjenik državnog tajnika za upravu, i mr. sc. Branka Šulc, pomoćnica ministra, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.

Nakon toga je mr. sc. Branka Šulc izložila referat *Decentralizacija kulturne politike iz perspektive Ministarstva kulture Republike Hrvatske*. Upozorila je na nužnost »otvorenosti« kulture, koje još uvijek nismo svjesni.

Kao drugi referent seminara nastupio je mr. sc. Zoran Pičuljan, Središnji državni ured za upravu, s referatom *Hrvatska državna uprava između koncentracije i decentralizacije*. Upozorio je na slab interes javnosti za javnu upravu i njezino značenje; na pitanje edukacije sposobnosti lokalne samouprave da odmah kvalitetno obavlja prenesene poslove od iznimnog javnog interesa, kao što su, primjerice, odgoj, obrazovanje, kultura, te na nedostatak vrhunskih stručnjaka u državnoj upravi, sporost usvajanja strateških dokumenata; uspostavu nacionalnog tijela za praćenje procesa moderne uprave; odnos koncentracije, dekoncentracije i decentralizacije u suradnji i nadzoru; problem zainteresiranosti javnosti za upravnu problematiku i potrebu profesionalizacije upravnih radnih mjesta kao preduvjet kvalitetne uprave i ugleda državne uprave.

Sljedeći referent bio je prof. dr. sc. Marc Gjidara, Panthéon Assas-Paris II, predsjednik CEDI Robert Schuman, s referatom *Komparativni prikaz organizacije javnih uprava u Europi; kultura u upravi i kulturna politika*. Upozorio je na odnos specijalnosti u kulturnoj europskoj domeni, na dužnost inovacije u državnoj upravi i na pogrešno shvaćnje osnovnih pojmova (decentralizacija, dekoncentracija). Naznačio nam je francuski primjer.

Dr. sc. Biserka Cvjetičanin, Institut za međunarodne odnose iz Zagreba, direktorica Culturelinka, izložila je referat *Kulturna raznolikost kao pokretač lokalnog razvitka u svijetu; uloga i metoda opservacije*. Naglasila je potrebu kulturnog dijaloga, kulturnu raznolikost i motrenje raznolikosti. Istaknula je svoju potporu izvrsnom projektu koji vodi Split: osnivanje Opservatorija kulturne politike, koji će u suradnji sa Sveučilištem u Splitu pratiti decentralizaciju u pripadajućim područjima te ponuditi program obrazovanja djelatnika javne uprave u području kulturne politike.

Nakon toga je dr. sc. Ivan Čehok, zastupnik u Saboru RH i gradonačelnik Varaždina, izložio referat *Grad kao osnivač ustanova kulture; upravljanje kulturom i razvoj Grada Varaždina*. Istaknuo je potrebu manjeg upletanja države u kulturu i obrazovanje, kritički se osvrnuo na korisnost/nekorisnost županija i o potrebi centraliziranja na konkretnim primjerima.

Dr. sc. Neven Šimac, potpresjednik CEDI Robert Schuman, kritički se osvrnuo na temu *Javna uprava u demokraciji i Europi*. Podsjetio je na evoluciju demokratskog društva, pojam i podrijetlo supsidijarnosti, problem decentralizacije, regionalizacije i teritorijalizacije kulturne politike, dva postupka decentralizacije u Francuskoj, osnovni odnos EU prema javnoj

upravi, odnos između liberalizacije i javnog interesa, kriterij konvergencije EU, stupanj procjene reforme javne uprave i sposobnost promjene.

U nastavku seminara prof. dr. sc. Guy Saez, direktor istraživačkog centra CNRS, PACT, Institut političkih znanosti, Grenoble, izložio je referat *Dvojnna tradicija decentralizacije u Francuskoj*. Prikazao je dva postupka decentralizacije u Francuskoj, upozorio na problem pred kojim stoji Francuska i druge zemlje (problem regionalizacije) i njegov utjecaj na kulturni život i državnu upravu, na velike etape kulturne decentralizacije. Naglasio je potrebu suradnje, sustav pluralnosti, sudjelovanje javnih i privatnih osoba (kao nužan uvjet da se kulturna decentralizacija usmjeri prema dobrom upravljanju). Kulturna politika postaje javna ako se isključi politički utjecaj, a teritorijalna posljedica nastaje kao posljedica zbira interkulturalnosti javnih instanci.

Potom je Denis Dobo – Schoeneberg, savjetnik za kulturnu i znanstvenu suradnju, Francusko veleposlanstvo u RH, bivši predstojnik državne uprave u departmanu Manche, izložio referat pod nazivom *Artikulacija između decentralizacije i dekoncentracije u području javne kulturne politike*. Razjasnio je pojam decentralizacije i dekoncentracije, iznio konkretne primjere i francuska iskustva o tome. Dekoncentracija je zapravo logično organiziranje državne uprave, koja prati, nadzire i planira provođenje jedinstvene nacionalne politike. Proces je započeo prije tridesetak godina, a uslijedio je jednako značajan proces decentralizacije, prijenosa ovlasti na lokalnu razinu.

Mr. sc. Nansi Ivanišević, Ured državne uprave u SDŽ, Odsjek za prosvjetu i kulturu, i mr. sc. Bosiljka Britvić Vetma, kritički su se osvrnule na temu *Položaj dekoncentriranih službi u RH u području kulture*. Izlagateljice su upozorile na nezavidnu ulogu djelatnika u dekoncentriranim službama u Hrvatskoj, objedinjenim u uredima državne uprave s krovnim tijelom u Središnjem uredu. Kao temeljni problem navele su neprepoznavanje bitnih, ali i terminoloških vrijednosti i pojmova te nedostatak komunikacije i razumijevanja s resornim ministarstvima.

Na kraju prvog dana seminara uslijedio je okrugli stol sa zaključnim idejama.

Drugi dan seminara započeo je s referatom mr. sc. Naime Balić, savjetnice za međunarodnu suradnju Grada Zagreba, *Kulturna politika RH u svjetlu Opatijske deklaracije*. Govorila je o inicijativi Vijeća Europe za izradu kulturne politike. Naglasila je da bez financijske decentralizacije nema ni ravnomjernog razvoja Republike Hrvatske i prikazala je kulturnu politiku u europskom kontekstu. Istaknula je potrebu poštovanja kulturne demokracije, kulturnog identiteta i očuvanja baštine.

Kao drugi referent nastupio je Jean-Pierre Saez, direktori Observatorija kulturne politike Grenoble, s temom *Dinamika decentralizacije kulturnih politika u Europi i uloga observatorija*.

U nastavku seminara prof. dr. sc. Marc Gjidara izložio je referat *Partnerstvo između jedinica lokalne samouprave i udruga u kulturi; prikaz stanja u Francuskoj*. Između ostalog, upozorio je na značenje i potencijal civilnog društva kao i na potrebu precizne pravne regulative.

Gianna Lia Cogliandro, direktorica Europske mreže za obrazovanje kadrova u kulturi (ENCATC), izložila je referat *Observatoriji i kulturna politika: Uloga obrazovanja sudionika u procesu kulture u Europi*. Prikazala je iskustva velikih observatorija iz Bologne, Napulja, Budimpešte, Bruxellesa i Danske, direktori kojih su nazočili skupu.

Dr. sc. Dragutin Funda, Hrvatski zavod za norme, izložio je temu *Značenje norma i normizacije u decentralizaciji kulture*. Sljedeći referent bila je Mila Škarić, kustosica-pedagoginja, Arheološki muzej Zagreb, s referatom *Uloga muzeja u Hrvatskoj u kulturnom obrazovanju; primjer: Arheološki muzej u Zagrebu*. I ovo izlaganje pokazalo je slabu prohodnost sustava za informaciju i bitne vrijednosti, s obzirom na nov hrvatski pedagoški standard. Posljednji referat izložila je Majda Rubić, *Zaštita kulturne i prirodne baštine u procesima decentralizacije*.

Seminar je završen 14. ožujka 2008. zahvalom predsjednice Organizacijskog odbora seminara mr. sc. Nansi Ivanišević svim sudionicima i organizatorima, uz najavu izlaska zbornika sa svim referatima, kako bi se i šira javnost mogla upoznati s nadasve zanimljivim radovima iznesenim na seminaru. U zaključnim razmatranjima istaknula je: pokušaj utvrđivanja gdje je Republika Hrvatska danas i gdje leže njezini problemi, različitosti viđenja kulturne politike koji su bili prikazani tijekom seminara na slikovit način; istaknula je sugestije koje smo dobili kao obavijesti kako sve to izgleda drugdje; posebno je naglasila potrebu dogovora/usklađivanja terminologije te potrebu nadziranja od strane države, stavljanja u komunikaciju svih vrijednosti koje se nalaze na njezinom terenu. Najavila je osnivanje/uspostavljanje Observatorija za kulturnu politiku koji će biti lociran u Splitu, kao moguće preteče osnivanju šireg tijela za praćenje svekolike decentralizacije i obrazovanje upravnih kadrova u suradnji sa Sveučilištem u Splitu.

Namjera je organizatora znanstveno-stručnog skupa *Decentralizacija kulturne politike u Republici Hrvatskoj u europskom kontekstu* da se i dalje bave problematikom decentralizacije. Planiraju organiziranje još dvaju stručnih skupova na kojima će se raspravljati o daljnjim pitanjima vezanim uz prob-

lematiku decentralizacije te organiziranje stručnih skupova na kojima će se raspravljati i o daljnjim pitanjima vezanim u problematiku decentralizacije, o čemu će stručna javnost biti na vrijeme obaviještena.

*Bosiljka Britvić Vetma**

* Mr. sc. Bosiljka Britvić Vetma, asistentica na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu (assistant at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, University of Split, Croatia)